

Kuntalehti 7.4.2025

<https://www.kuntalehti.fi/uutiset/kaivoksen-tuomat-miljoonat-eivaet-kiinnosta-kuusamoa-rukan-laehelle-ei-haluta-kaivosta/228680>

Kaivoksen tuomat miljoonat eivät kiinnosta Kuusamoa – Rukan lähelle ei haluta kaivosta

Veljekset Erik (vas.) ja Markus Eklund laskettelevat Rukalla.

Kuntalehti

Julkaistu 7.4.2025 - 21:18 Muokattu 7.4.2025 - 21:18

Tapio Mainio, teksti ja kuvat

– Kaivos ei haittaa, kunhan se ei vaaranna Rukan matkailua, sanoo turkulainen **Markus Eklund**, joka on veljensä **Erik Eklundin** kanssa laskettelemassa.

Kaivos olisi hyvä asia, sillä se tuo uusia työpaikkoja, sanoo töysäläinen **Keijo Mäkelä**.

Hän opettaa Onni-poikaa Rukalla laskettelemaan.

Kuusamo kulkee eri tietä. Sitä eivät kiinnosta kaivokset, sillä Kuusamo panostaa luontoimagoon.

Hyvä luontoimago

Rukan liepeille kaavaillun kaivoksen tuomat miljoonat eivät päättäjiä kiinnosta.

He uskovat, että matkailutulo on pitemmän päälle suurempi kuin kaivoksesta saatava hyöty.

Monissa kunnissa ollaan toista mieltä.

Australialainen kaivoyhtiö Latitude 66 Cobalt kaavailee Kuusamon Juomasuolle, Rukalta noin 14 kilometriä pohjoiseen suuren kulta- ja kobolttikaivoksen avaamista.

Se toisi malmirikastamon kanssa kuntaan noin 200 työpaikkaa sekä tuottoa kaivosmineraaliverosta.

Kuusamo on tuoreeltaan antanut pakit kaivoshaaveille.

– Kuusamolla on hyvä luontoimago eikä sitä pitäisi kaivoshankkeella pilata, sanoo Kuusamon kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Ulla Parviainen**.

Keijo Mäkelä opetti Rukalla Onni-poikaa laskettelemaan.

Malmikairauksiin 20 miljoonaa

Yhtiö julkisti Kuusamon Juomasuon esiintymän teknistaloudellisen esiselvityksen viime viikolla. Yhtiö on käyttänyt esiintymän malmikairauksiin noin 20 miljoonaa euroa.

Kaivos ei näkyisi Rukalle eikä haittaisi matkailua vakuuttaa Latitude 66 Cobaltin Suomen yhtiön toimitusjohtaja **Thomas Hoyer**.

– Juomasuolle tulisi aluksi avolouhos, mutta malmia ei käsiteltäisi siellä, vaan se kuljetettaisiin kauas Rukan maisemista. Runsaat 10 kilometrin päähän Kuusamosta länteen, Ouluun johtavan valtatie varteen rakennettaisiin rikastamo, Hoyer sanoo.

– Kaikkiaan kuljetusmatkaa malmikivelle tulisi liki 50 kilometriä, mutta se olisi taloudellisesti kannattava vaihtoehto, hän lisää.

Kaivos tulisi tuottamaan yhtiön mukaan kobolttia määrän, joka vastaa noin 25 prosenttia EU:n nykyisestä kobolttituotannosta.

Suomi on Kiinan jälkeen maailman toiseksi suurin koboltin jalostaja. Suomen osuus koboltin jalostuksesta on noin 9 prosenttia, kun Kiina jalostaa yli 80 prosenttia maailman koboltista.

Rukalla gondoli on suosittu kulkupeli rinteeseen.

KHO teki päätöksen

Kuusamon kaupunki on osoittanut mahdolliselle rikastamolle tontin Kuusamon kaatopaikan liepeiltä. Valtatien toisella puolella sijaitsee uusi Kuusamon EVO:n jätevedenpuhdistamo, jonka puhdistettua vettä voitaisiin Hoyerin mukaan käyttää rikastamon prosessissa.

Kuusamon kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2016 strategisen yleiskaavan, jolla se olisi voinut torpata kaivoshankkeet matkailualueelta, johon myös Juomasuo kuuluu. KHO kaatoi päätöksen, kun kaivosyhtiö oli siitä valittanut.

– Latitude 66 Cobaltilla ei ole edelleenkään sosiaalista lupaa kaivokselle, Ulla Parviainen lisää.

– Tilanne ei ole siitä mihinkään muuttunut, lisää kaupunginjohtaja **Jouko Manninen**.

– Kaivoshanke on ollut eri muodoissa esillä 1980-luvulta lähtien. Luontosyistä se ei ole saanut Kuusamossa hyväksyntää, sanoo Rukakeskus Oy:n yrittäjä **Ville Aho**.

Vero tuli tarpeeseen

Vuoden 2024 alusta käyttöön otetun kaivosmineraaliveron tuotto (kaivosyhtiöt joutuvat maksamaan) oli yhteensä 31,2 miljoonaa euroa koko maassa. Tästä 18,7 miljoonaa euroa tilitetään tänä vuonna kunnille ja 12,5 miljoonaa valtiolle.

Tällä viikolla kerrottiin, että eniten veroa kertyi Sotkamon kunnalle, noin 4,9 miljoonaa euroa. Sodankylä sai 4,4 milj. euroa Keminmaa noin 4,7 miljoonaa euroa ja Kittilä 2 miljoonaa euroa.

Sotkamolle mineraalivero tuli tarpeeseen, sillä se oli valtionosuusuudistuksessa häviää.

– Tulopuolelta leikkaantui kaksikolmasosaa. Valtio-osuudet putosivat 31 miljoonan euron tasolta noin viiteen miljoonaan euroon, kertoo Sotkamon kunnanjohtaja **Mika Kilpeläinen**.

– Kaivosveron avulla vältymme veronkorotukselta. Nyt tuloveroprosentti on 8,5, mutta ilman kaivosveroa se olisi 10,5. Kaivosvero tuotolla pystymme kustantamaan lukion ylläpidon, Kilpeläinen sanoo.

Matkailusta saatava tulo ohittaa jo nyt Kuusamossa mahdollisesti kaivoksesta saatavat miljoonatulot.

Matkailu tärkeä elinkeino

Matkailu tuotti Ruka-Kuusamon alueelle 152,7 miljoonan euron välittömät tulot, mikä edustaa 17,34 prosenttia kaikkien toimialojen liikevaihdosta, ilmenee viime vuonna valmistuneesta selvityksestä.

Sen teetti matkailukeskusten pyynnöstä Kaupan Liitto. Mukana oli 40 matkailualueetta eri puolilta Suomea.

Matkailu työllisti vuonna 2023 Ruka-Kuusamon alueella suoraan 696 henkilöä, mikä vastaa 17,67 prosenttia alueen kaikista henkilötyövuosista. Ruka on Levin ohella Suomen suosituin rinnekeskus.

Kun mukaan lasketaan matkailun kokonaisvaikutukset, jotka sisältävät välittömät ja kerrannaisvaikutukset, matkailun työllistävä vaikutus nousi Rukalla 835 henkilötyövuoteen.

Määrä on suurempi kuin mahdollisen kulta- ja kobolttikaivoksen noin 200 työpaikkaa.

Sen sijaan Kittilän kultakaivos työllistää noin 1200 työntekijää.

Matkailun vaikutus näkyi myös Kuusamon palkkatuloissa, jotka nousivat 25 miljoonaan euroon. Palkoista kertyi kunnallisverotuloja 1,8 miljoonaa euroa eli suunnilleen saman verran, mitä Kittilän sai mineraaliverotuottoa Kittilän kultakaivoksesta.

Se sijaitsee noin 25 kilometriä Leviltä itään. Sen rikastamon savut näkyvät kaukana taivaanrannassa, jos osaa katsoa Levin huipulta.

Hotelli kiikarissa

Matkailun kasvuun on panostettu Kuusamossa pitkäjänteisesti yhdessä Ruka-Kuusamo Matkailu ry:n, elinkeinoyhtiö Naturpoliksen ja kaupungin toimesta.

Uusin investointi on Rukan itäpuolinen Saaruan alue, jonne on lähivuosina toteutumassa uusi kävelykylä palveluineen sekä yhteensä 1 500 vuodepaikkaa.

Pääosan niistä rakentaa Rukakeskus Oy, joka on osa perheyhtiö Aho Group Matkailu Oy:tä. Rukakeskus omistaa Rukan rinnekeskuksen.

– Saaruan alueen rakentaminen alkaa kesällä Parkside huoneistohotellilla ja Ski-Inn Hiutale-huoneistoilla. Nämä Saaruan ensimmäiset vaiheet tuovat jo yli 200 vuodepaikkaa ja yli 10 miljoonan investoinnit Saaruahan, **Ville Aho** kertoo.

Hän on edesmenneen Ilmavoimien ylilääkäri **Juhani Ahon** poika. Juhani Aho loi Rukan ja hänestä tuli hissiyhtiön pääomistaja vuonna 1972.

Lisäksi Metsähallitus hakee sijoittajaa 250 huoneen hotellille, joka rakennetaan Saarualla olevalle valtion maalle.